

บทเรียนสำเร็จรูป มนุษย์กับสังคม

เล่มที่ 5 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
รหัสวิชา ไส31101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นางสุนทรา เชยกกลิ่นเทศ
ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนทรายมูลวิทยา
อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีเป้าหมายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้มีกิจกรรมปฏิบัติเป็นขั้นตอน มีวิธีวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนทรายมูลวิทยา นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองและมีกระบวนการเรียนรู้ให้เข้าใจง่ายได้รับประสบการณ์และมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

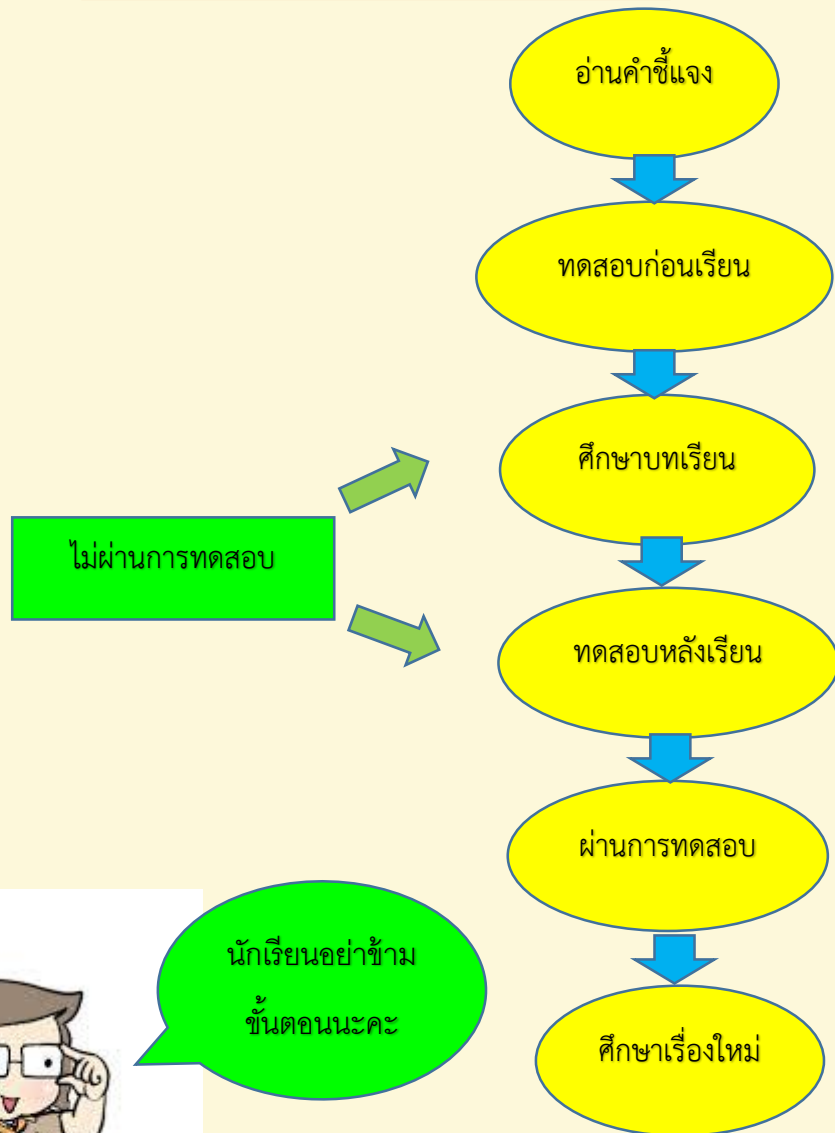
ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 5 นี้ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ “การเปลี่ยนแปลงทางสังคม” จะมีประโยชน์เสมือนคู่มือของการศึกษา สามารถพัฒนาบุคคล พัฒนาสังคม พัฒนาชุมชน ให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่อไป

สุนทรา เขยกลินเทศ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
แผนภูมิแสดงลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้	1
คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับครู	2
คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป สำหรับนักเรียน	3
มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	4
จุดประสงค์การเรียนรู้	4
แบบทดสอบก่อนเรียน	5
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	7
กรอบที่ 1 เรื่อง ความหมายการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	8
กรอบที่ 2 เรื่อง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	9
กรอบที่ 3 เรื่อง รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	11
กรอบที่ 4 เรื่อง อุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	12
กรอบที่ 5 เรื่อง ค่านิยมของสังคมไทย	13
กรอบที่ 6 เรื่อง ปัญหาสังคม สาเหตุปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา	14
แบบทดสอบหลังเรียน	22
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	24
เอกสารอ้างอิง	

แผนภูมิแสดงขั้นตอนของการเรียนรู้

นักเรียนอย่าข้าม
ขั้นตอนนะคะ

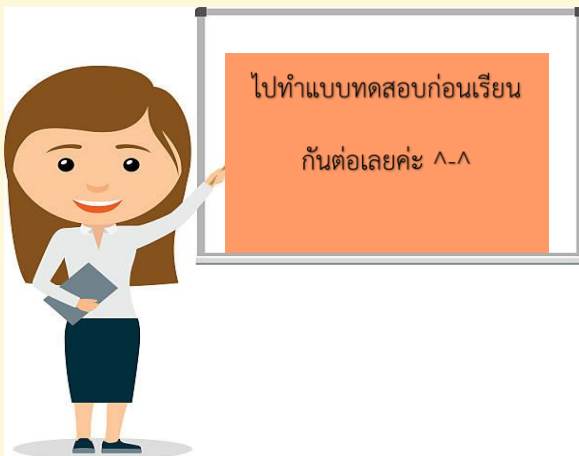
คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับครู

1. บทเรียนสำเร็จรูปนี้ใช้ในการเสริมบทเรียน หรือเพื่อสอนซ่อมเสริมตามสภาพของนักเรียน
2. ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนนี้ด้วยตนเอง โดยกำหนดเวลาให้เหมาะสมตามความสามารถของนักเรียน
3. แนะนำวิธีการใช้บทเรียนให้นักเรียนเข้าใจก่อนนำไปใช้
4. คอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหา

คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียน

1. บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ เป็นเล่มที่ 5 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีความยาวทั้งหมด 6 กรอบ ประกอบด้วยเนื้อหาและแบบฝึกหัด
2. นักเรียนศึกษาสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยตนเอง จำนวน 10 ข้อ แล้วตรวจคำตอบจากเฉลย
4. นักเรียนทำกิจกรรมในแต่ละกรอบให้ครบครุกข้อ ถ้าตอบไม่ได้อย่าดูแบบเฉลย ให้ศึกษาเนื้อหาใหม่อีกครั้ง
5. นักเรียนตรวจคำตอบจากแบบเฉลย ถ้าตอบไม่ตรงกับเฉลยให้ทบทวนเนื้อหาเดิมอีกครั้ง ถ้าไม่เข้าใจให้ถามครู
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน นักเรียนตรวจคำตอบจากเฉลยเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าของการเรียน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ 5
เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์ความสำคัญของโครงสร้างทางสังคม การขัดเกลาทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจ และอธิบายความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้
2. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถบอกปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้
3. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถบอกอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้
4. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถบอกค่านิยมของสังคมไทยได้
5. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถบอกความหมายของปัญหาสังคมได้
6. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถบอกปัญหา สาเหตุของปัญหา และการแก้ไขปัญห
ได้

แบบทดสอบก่อนเรียน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. สิ่งบ่งชี้ปัญหาสังคมคือข้อใด
 - ก. นักวิชาการเห็นว่าเป็นปัญหาควรแก้ไข
 - ข. สถานการณ์ใดก็ตามที่เป็นปัญหาทำให้แต่ละบุคคลเดือดร้อน
 - ค. คนจำนวนมากในสังคมเห็นพ้องกันว่าเป็นปัญหาสังคม
 - ง. รัฐบาลระบุว่าเป็นปัญหากำหนดไว้ในแผนพัฒนาประเทศ
2. ข้อใด ไม่ใช่ องค์ประกอบของปัญหาสังคม
 - ก. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนส่วนใหญ่
 - ข. คนส่วนใหญ่รู้สึกว่าได้รับผลกระทบ
 - ค. เป็นสิ่งที่สามารถร่วมกันแก้ไขได้
 - ง. คนในสังคมรับรู้และต้องการแก้ไข
3. ปัญหาข้อใดเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม
 - ก. ปัญหาภาวะทุโภชนาการ
 - ข. ปัญหาอาชญากรรม
 - ค. ปัญหาความยากจน
 - ง. ปัญหาคนชนบทย้ายถิ่น
4. ปัญหาสังคมในข้อใดไม่ได้เกิดจากค่านิยม
 - ก. ชุมชนแออัด
 - ข. สิ่งเสพติด
 - ค. การฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ง. สิ่งแวดล้อม
5. ปัญหาความยากจนขึ้นอยู่กับมาตรฐานสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละสังคม หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ทุกสังคมมีปัญหาความยากจนที่ไม่เหมือนกัน
 - ข. สังคมที่มั่งคั่งมีปัญหาความยากจนน้อย
 - ค. สังคมที่เป็นรัฐสวัสดิการจะไม่มีปัญหาความยากจน
 - ง. สังคมที่มีมาตรฐานความเป็นอยู่สูงจะมีปัญหาความยากจนมาก
6. สภาวะเรือนกระจกโลกเกิดจากสารใดมากที่สุด
 - ก. สารตะกั่ว
 - ข. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์
 - ค. ก๊าซคลอโรฟลูออโรคาร์บอน
 - ง. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

7. ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุของการเกิดปฏิกิริยาเรือนกระจก
 - ก. การที่มีสารพิษตกค้าง ถูกชะล้างเมื่อมีฝนตก
 - ข. การที่อุณหภูมิของโลกสูงขึ้นเนื่องจากฝุ่นควัน
 - ค. การเผาไหม้ถ่านหินของโรงงานอุตสาหกรรม
 - ง. การเผาไหม้ของเชื้อเพลิงทำให้เกิดคาร์บอนไดออกไซด์
8. ปัญหาสังคมไทยโดยรวมจะส่งผลกระทบถึงข้อใดมากที่สุด
 - ก. คุณภาพของเยาวชนทางร่างกายและจิตใจ
 - ข. คุณภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพ
 - ค. คุณภาพของระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - ง. คุณภาพของประชากรโดยเฉพาะในวัยแรงงาน
9. ปัญหาสังคมไทยข้อใดเป็นผลกระทบน้อยที่สุดจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
 - ก. ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ข. ปัญหาอพยพเข้าสู่เมืองของชาวนบพ
 - ค. ปัญหาความย่อหย่อนทางศีลธรรมจรรยา
 - ง. ปัญหาการแข่งขันเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง
10. เพราะเหตุใดจึงไม่สามารถแก้ปัญหาโสเภณีและปัญหายาเสพติดได้
 - ก. บุคคลบางกลุ่มต้องการรักษาผลประโยชน์ของตนเองได้
 - ข. เป็นปัญหาที่เกิดสะสมต่อเนื่องมานานแล้ว
 - ค. สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี
 - ง. เป็นสภาพการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนจำนวนน้อย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ปัญหาสังคมและแนวทางแก้ไขปัญหา

1. ค
2. ก
3. ข
4. ก
5. ก
6. ง
7. ก
8. ง
9. ก
10. ก

กรอบที่ 1

เรื่อง ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

พจนานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หมายถึง การปรับเปลี่ยนการจัดระเบียบองค์การทางสังคม ทางด้านสถาบัน หรือแบบแผนของบทบาททางสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเป็นไปได้ในทางก้าวหน้าหรือถดถอย เป็นไปได้อย่างถาวรหรือชั่วคราว โดยการวางแผนหรือเป็นไปโดยธรรมชาติ หรืออาจจะเป็นประโยชน์หรือให้โทษ

สุรชัย หวันแก้ว กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ การที่ระบบสังคม กระบวนการแบบอย่าง หรือรูปแบบทางสังคม เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี ระบบครอบครัว ระบบการปกครอง ได้เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้อาจเป็นไปได้ในทางก้าวหน้าหรือถดถอย เป็นไปอย่างถาวรหรือชั่วคราว โดยการวางแผนหรือการให้เป็นไปเอง และที่เป็นประโยชน์หรือให้โทษก็ได้ทั้งสิ้น

พัทยา สายหู ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงของระบบความสัมพันธ์ของคนที่อยู่ด้วยกัน อันเป็นผลมาจากระเบียบที่กำหนดการกระทำและความสัมพันธ์ของคน เช่น สิทธิหน้าที่ ขนบธรรมเนียมประเพณี บทบาทและสถานภาพที่มีการเปลี่ยนแปลง

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ การเปลี่ยนแปลงองค์การทางสังคม 4 ประการ ได้แก่ ขนาดขององค์การสังคม ประเภทขององค์การสังคม ลักษณะขององค์การทางสังคม รวมทั้งสถานภาพและบทบาท

นิเทศ ดินณะกุล อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโครงสร้างและหน้าที่ของสังคม

สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบความสัมพันธ์ขององค์การทางสังคม โดยให้ความสำคัญกับขนาดขององค์การสังคม ประเภทขององค์การสังคมลักษณะขององค์การสังคม รวมทั้งสถานภาพและบทบาท

ที่มา

ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2549), หน้า 219.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์, สังคมและวัฒนธรรม (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 155-156.

คำถามกรอบที่ 1

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หมายถึง

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบความสัมพันธ์ขององค์การทางสังคม

กรอบที่ 2

เรื่อง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. ปัจจัยภายใน

- 1) ปัจจัยทางธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติอาจเกิดขึ้นจากธรรมชาติที่อยู่ในสภาพปกติ เช่น ความสมบูรณ์ของธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากความผิดปกติจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหว ความแห้งแล้ง
- 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการผลิตแบบดั้งเดิมในยุคเกษตรกรรมไปสู่การผลิตแบบอุตสาหกรรม
- 3) ปัจจัยทางสังคม สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดจากการเพิ่มขึ้นและลดลงของประชากร ความขัดแย้ง การแข่งขัน การร่วมมือ ตลอดจนรูปแบบของความเข้มแข็ง หรือความอ่อนแอของพลเมือง
- 4) ปัจจัยทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นสิ่งสะท้อนความเจริญก้าวหน้าของชาติ ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ ศาสนา ความเชื่อ อุดมการณ์ โดยเฉพาะเทคโนโลยีมีการค้นพบและการประดิษฐ์จนเกิดเป็นนวัตกรรมขึ้นในสังคม

2. ปัจจัยภายนอก

- 1) สถานการณ์ปกติ เมื่อสังคมมีสถานการณ์ปกติย่อมมีการติดต่อระหว่างสังคมหลากหลายประเภท เช่น การเผยแผ่ศาสนา การศึกษาอบรม การค้าขาย
- 2) สถานการณ์ไม่ปกติ เมื่อสังคมเกิดการกระทบกระทั่งระหว่างกันไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้ง ทางชายแดนระหว่างสองประเทศ ความไม่สงบระหว่างประเทศ

รูปแบบการเปลี่ยนแปลงของสังคม

1. การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเปลี่ยนแปลงแบบไม่มีแบบแผน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่คนไม่มีส่วนหรือมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงน้อย ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมัยโบราณที่คนยังไม่มีความรู้ทางวัตถุ เช่น การเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง พืช สัตว์ หรือการเปลี่ยนแปลงในสังคม เช่น การเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ การเกิดโรคระบาด การเกิดภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำ รวมทั้งการเพิ่มขึ้นและลดลงของประชากร

ภาพเหตุการณ์ประชาชนกำลังวิ่งหนีคลื่นสึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ที่
จังหวัดภูเก็ต

ที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki>

2. การเปลี่ยนแปลงแบบวางแผน เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีคนจงใจทำให้เกิดขึ้น โดยมีการกำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในทางที่ต้องการ และกำหนดเวลาเป็นระยะสั้น ระยะยาว เช่น 3 ปี 5 ปี 10 ปี มีการกำหนดสิ่งที่ต้องการจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งมีทั้งคนและสิ่งแวดล้อม กำหนดวิธีการดำเนินการและสถานที่ที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงแบบกำหนดทิศทางหรือแบบนำทาง ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ในยุคปัจจุบัน

คำถามกรอบที่ 2

การเกิดคลื่นสึนามิ เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากอะไร

การเกิดคลื่นสึนามิ เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ

กรอบที่ 3

เรื่อง อุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

อุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอาจไม่ได้รับการยอมรับเสมอไป การเปลี่ยนแปลงบางอย่างอาจได้รับการยอมรับเพียงบางส่วน หรือบางอย่างอาจไม่ได้รับการยอมรับเลย ซึ่งอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอาจสรุปได้ดังนี้

1. การเห็นประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงจะไม่ได้รับการยอมรับ หากสมาชิกในสังคมไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงนั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกิดขึ้นจากการทดลอง เช่น การสื่อสารดาวเทียม เป็นต้น แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถนำมาทดลองได้ เช่น ภูตผีปีศาจ วิญญาณ เป็นต้น สังคมจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงเมื่อสิ่งต่างๆ เหล่านั้นแสดงให้เห็นถึงคุณประโยชน์ที่มีต่อสังคม

2. ความสอดคล้องกับวัฒนธรรมเดิม

สังคมจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมเดิมหรือช่วยให้สังคมพัฒนาดีขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิมของสังคม ซึ่งสังคมจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ถ้าสิ่งนั้นสอดคล้องกับการปฏิบัติเดิมของตน และมีการพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้

3. กลุ่มรักษาผลประโยชน์

กลุ่มที่รักษาผลประโยชน์จะคัดค้านการเปลี่ยนแปลงถ้าพบว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้เสียผลประโยชน์ของกลุ่ม แต่ในทางตรงกันข้าม กลุ่มจะให้การสนับสนุนถ้าพบว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม

4. ตัวแทนการเปลี่ยนแปลง

ตัวแทนการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลหรือมีอำนาจจะประสบผลสำเร็จมากกว่าตัวแทนที่ไม่มีใครรู้จักและหากตัวแทนการเปลี่ยนแปลงมีความเข้าใจและรู้จักวัฒนธรรมที่ตนเข้าไปทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมใหม่และวัฒนธรรมเดิม จะทำให้การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นเป็นไปตามความคาดหวัง

คำถามกรอบที่ 3

นักเรียนเห็นหรือไม่ที่รับวัฒนธรรมชาติตะวันตกเข้ามาใช้ในประเทศไทย
เห็นด้วย เช่น ไม่เห็นด้วย เช่น

กรอบที่ 4

เรื่อง ค่านิยมของสังคมไทย

ค่านิยมของสังคมไทย

ค่านิยม (Value) ของสังคมไทย หมายถึง สิ่งที่น่าสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนา จะเป็นหรือ กลักลับกลายมาเป็น มีความสุขที่ได้เห็นได้ฟังได้เป็นเจ้าของค่านิยมในสังคมจึงเป็น "วิถีของการจัดรูปความ ประพฤติ" ที่มีความหมายต่อบุคคล เป็นแบบฉบับของความเป็นแบบฉบับของความคิดที่มีคุณค่าสำหรับยึดถือ ในการปฏิบัติตัวของคนในสังคม

ความหมายของค่านิยม

คำว่า ค่านิยม นั้น มีท่านผู้รู้หลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ซึ่งพอสรุปได้ว่า

ค่านิยม เป็นแนวความคิด ความเชื่อ เป็นอุดมการณ์ เป็นความต้องการของกลุ่มคนในสังคม ซึ่งยอมรับว่า เป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่าควรแก่การนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นกรอบของการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์สุข ของตนเองและส่วนรวม ทั้งนี้ อยู่ในดุลยพินิจของตนเอง เพราะจะมีค่านิยมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ควบคู่กันไปแต่ละสังคม เพราะค่านิยมของแต่ละสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ เป็นมรดกทางความคิดของคนไทย และเป็นพื้นฐานของการเกิดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอีกด้วย

ลักษณะของค่านิยม

ลักษณะของค่านิยม พอสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม
2. สมาชิกในสังคมยึดถือมานาน
3. ค่านิยมที่ยึดถือกันเป็นความต้องการของคนในสังคม
4. สมาชิกในกลุ่มให้การยอมรับ

ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นรูปแบบความต้องการของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ๆ ที่มีเป้าหมาย มีการยึดถือของ สมาชิกในกลุ่มนั้น โดยส่งผลให้เกิดการตัดสินใจของคนในสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติสืบทอดเป็นวัฒนธรรม ว่าเป็นสิ่งที่น่ากระทำและน่ายกย่อง

<http://e-learning.e-tech.ac.th/learninghtml/s1301/uni06.html>

คำถามกรอบที่ 4

ค่านิยม หมายถึง

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่ดี ๆ มีคุณค่า สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

กรอบที่ 5

เรื่อง ความหมายของปัญหาสังคม

ความหมายของปัญหาสังคม

ปัญหาสังคม หมายถึง สภาวะการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งมากพอสมควร และมีความรู้สึกว่าจะแก้ไขในรูปการกระทำร่วมกัน เพื่อให้ปัญหานั้นบรรเทาเบาบางลงหรือทำให้ดีขึ้น

สาเหตุของปัญหาทางสังคม

สภาวะการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งมากพอสมควรและมีความรู้สึกว่าจะแก้ไขในรูปการกระทำร่วมกัน เพื่อบรรเทาเบาบางลงหรือทำให้ดีขึ้น หรือเรียกว่า ปัญหาทางสังคม นั้น อาจเกิดขึ้นจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง เปลี่ยนจากครอบครัวขยายใหญ่กลายเป็นครอบครัวเดี่ยว จากการประกอบอาชีพเกษตรเปลี่ยนเป็นประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม

2. สิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม เช่นเยาวชนมีพฤติกรรมการพูดภาษาไทยคำฝรั่งคำ หรือมีพฤติกรรมการใส่เสื้อสายเดี่ยว และแสดงพฤติกรรมไม่สุภาพในที่สาธารณะ

3. การจัดระเบียบสังคมที่ไม่มีประสิทธิภาพ สาเหตุที่มีการจัดกลุ่มของสังคมอย่างมีระบบหรือที่เรียกว่า การจัดระเบียบสังคม เนื่องจากคนในสังคมมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น พื้นฐานทางครอบครัว การศึกษา อาชีพ ศาสนา เชื้อชาติ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดระเบียบสังคมเพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่ถ้าในสังคมที่ขาดการจัดระเบียบสังคมอย่างจริงจัง ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาทางสังคมขึ้น เช่น เจ้าหน้าที่ไม่เข้มงวด ปลอมปละละเลยให้มีแหล่งอบายมุข สถานบันเทิงเรีงมย์ต่าง ๆ หรือมีการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

คำถามกรอบที่ 5

ปัญหาสังคม หมายถึง

ตอบคำถามกรอบที่ 5

14

ปัญหาสังคม หมายถึง สภาพการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งมากพอสมควรและมีความรู้สึกว่าจะแก้ไขในรูปการกระทำร่วมกัน

กรอบที่ 6

เรื่อง ปัญหาที่สำคัญของสังคมไทย

1. ปัญหาประชากร

ปัจจุบันสังคมไทยได้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชากรหลากหลายปัญหา โดยสาเหตุของปัญหาประชากรของไทย

สาเหตุ

1. ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เช่น เด็กแรกเกิดมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ เด็กขาดความอบอุ่น เนื่องมาจากการที่พ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู เด็กขาดโอกาสทางการศึกษา เด็กและเยาวชนปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เช่น ทะเลาะวิวาท ดื่มเครื่องดื่มเมา เที่ยวสถานบันเทิง
2. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ปัญหาหนี้สิน การติดอบายมุข และสิ่งเสพติด
3. ปัญหาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เกิดปัญหาสุขภาพขาดการออกกำลังกาย สุขภาพไม่แข็งแรง
4. ปัญหาเกี่ยวกับผู้พิการ ปัจจุบันผู้พิการจำนวนมากยังขาดสาธารณูปโภคที่เหมาะสม แลเพียงพอขาดโอกาสและความเสมอภาคในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็กให้มากขึ้น ส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษาตามความสามารถของตนเองและความพร้อมของครอบครัว และส่งเสริมให้สตรีมีครรภ์ดูแลสุขภาพตนเองและลูกในครรภ์ให้มากขึ้น

ครอบครัวอบอุ่นให้ความรัก ให้การศึกษา

2. ปลุกฝังค่านิยมความพอเพียงให้เกิดขึ้นกับประชากรไทย โดยเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็กเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเพียงพอ ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อไม่ให้ข้องเกี่ยวกับอบายมุขและสิ่งเสพติดต่าง ๆ
3. รัฐจะต้องดำเนินการจัดหาแหล่งการเรียนรู้ให้ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง จัดกิจกรรมต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุให้มากขึ้น ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่แข็งแรง

2. ปัญหาความยากจน

สาเหตุ

ปัญหาความยากจนในสังคมเป็นปัญหาที่ปรากฏอย่างกว้างขวางทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบทจะประสบปัญหาความยากจนกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจจะมีสาเหตุจากหลายปัจจัย เช่น การมีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การได้รับการศึกษาน้อยทำให้ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ในระดับที่สูง ขาดที่ดินทำกินของเกษตรกร ทำให้ไม่มีที่ดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูกจึงต้องเสียค่าเช่าที่ดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูกให้กับบุคคลอื่น หรือจากภัยธรรมชาติที่อาจสร้างความเสียหายแก่ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลให้เป็นภาระแก่รัฐบาลและสังคม ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือรวมทั้งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง

แนวทางแก้ปัญหา

1. ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาทั้งด้านวิชาการและความรู้ด้านทักษะวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถใช้ความรู้นั้นในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง
2. ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในด้านการประกอบอาชีพ เช่น จัดหาเงินทุนให้แก่เกษตรกรได้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ จัดการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึง จัดระบบชลประทานเพื่อจัดสรรน้ำใช้เพื่อการเกษตร จัดหาตลาดและประกันราคาพืชผลทางการเกษตร ส่งเสริมการจัดตั้งระบบสหกรณ์ เป็นต้น
3. จัดให้มีการบริการด้านประกันความมั่นคงทางสังคมให้มากขึ้น ทั้งด้านการประกันสังคม และการสังคมสงเคราะห์
4. ปรับปรุงการภาษีอากรให้เหมาะสม เพื่อให้รัฐสามารถนำเงินภาษีจากผู้มีรายได้สูงมาช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อย
5. พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมและการบริการ รวมทั้งกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาค เพื่อสร้างงานและรายได้แก่ประชาชนการจัดระบบชลประทานเพื่อจัดสรรน้ำให้เกษตรกรได้ใช้น้ำอย่างทั่วถึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยลดปัญหาความยากจนในสังคมได้

3. ปัญหาครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด เพราะถือเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมเป็นสถาบันแรกของมนุษย์ ซึ่งในสังคมไทยถือว่าปัญหาครอบครัวเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่ง

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ส่งเสริมความสัมพันธ์ของสถาบันครอบครัวให้มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น เช่น จัดกิจกรรมในครอบครัว ส่งเสริมให้ครอบครัวเข้มแข็ง
2. สมาชิกในครอบครัวทุกคนต้องให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ และเอื้ออาทรต่อกัน
3. รัฐต้องตรวจตรา ควบคุม ดูแล และบังคับให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับร้านอินเทอร์เน็ตร้านเกมออนไลน์อย่างเข้มงวดและจริงจัง

การสอนหนังสือ สอนการบ้าน ถือเป็นการทำกิจกรรมในครอบครัวที่ช่วยให้ครอบครัวอบอุ่น

4. สาเหตุปัญหาอาชญากรรม

อาชญากรรมเป็นการกระทำผิดทางอาญา เช่น ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ ซึ่งผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด อาชญากรรมเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย เนื่องจากในปัจจุบันสังคมไทยต้องประสบกับปัญหาอาชญากรรมที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งการทำร้ายร่างกาย การปล้นทรัพย์ การชิงทรัพย์ การโจรกรรมรถจักรยานยนต์ รถยนต์ การลักทรัพย์ในเคหสถาน การกระทำผิดทางเพศ และอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องมาจากยาเสพติด สาเหตุสำคัญของปัญหาอาชญากรรมได้แก่ ความแตกแยกในครอบครัว การว่างงาน การขาดคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม การให้ความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทองจนทำให้ตัดสนใจก่ออาชญากรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้น ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยหลายประการ เช่น รัฐต้องเสียงบประมาณเป็นค่าใช้จ่าย ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ เสียเวลาในการป้องกันและปราบปราม และเป็นสาเหตุทำให้ประเทศชาติมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. พัฒนาจิตใจของสมาชิกในสังคมให้มีคุณธรรม รู้จักบาปบุญคุณโทษ ไม่เบียดเบียนหรือประทุษร้ายต่อผู้อื่น เช่น ปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กโดยการจัดกิจกรรมฟังพระธรรมเทศนาสัปดาห์ละ 1 วัน
2. สร้างเสริมมาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรม เช่น มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างเพียงพอและปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่
3. สร้างเสริมมาตรการลงโทษผู้กระทำผิดทางอาชญากรรม โดยปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรมให้เหมาะสมแก่สังคมไทยในปัจจุบัน

5. ปัญหายาเสพติด

ยาเสพติดเป็นสารที่บุคคลเสพสุร่างกายด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ได้แก่ กิน สูบ ฉีด ดม ทำให้เกิดพิษเรื้อรังต่อผู้เสพ โดยเมื่อเสพเข้าไปในระยะหนึ่งจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ไม่สามารถหยุดเสพได้ และต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ และจะส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ขึ้นมาได้ ซึ่งยาเสพติดที่กำลังระบาดและสร้างปัญหาให้กับสังคมไทย ในปัจจุบันมีหลายชนิด ได้แก่ ยาบ้า ยาอีหรือยาเลิฟ เฮโรอีน ยาเค

สำหรับสาเหตุของการติดยาเสพติดของสมาชิกในสังคมไทยที่ผู้เสพส่วนใหญ่เป็นเยาวชน กลุ่มวัยรุ่น อาจจะมีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่น เพื่อชกขวนหรืออยู่ใกล้กับแหล่งขายยาเสพติด ความอยากรู้อยากเห็น การถูกหลอกลวงให้เสพ ความเชื่ออย่างผิด ๆ การขาดความอบอุ่นทางจิตใจจากครอบครัว ความเจ็บป่วยทางกาย เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวางทั้งด้านสุขภาพของผู้เสพ ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทั้งภาครัฐและตัวผู้เสพ ประชาชาติขาดความมั่นคง และอาจนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมได้

แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติด

1. บิดา มารดาต้องทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตร และให้ความรักความอบอุ่นอย่างใกล้ชิด
2. โรงเรียนจะต้องเอาใจใส่ มีการแนะแนวให้กับนักเรียนอย่างใกล้ชิดให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดประเภทต่าง ๆ
3. สื่อมวลชนต้องไม่เผยแพร่ความประพฤติที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด
4. เยาวชนต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีเหตุผลไตร่ตรอง โดยไม่หลงเชื่อคำชักจูงของผู้อื่น
5. รัฐบาลต้องกำหนดมาตรการลงโทษผู้ค้าสิ่งเสพติดอย่างรัดกุม และจัดบริการบำบัดผู้ติดยาเสพติดอย่างเพียงพอ

6. ปัญหาโรคเอดส์

โรคเอดส์ (AIDS : Acquired Deficiency Syndrome) แพร่มาสู่ประเทศไทยจากประเทศตะวันตก ประเทศไทยได้รับอันตรายจากโรคเอดส์รุนแรงขึ้น โรคเอดส์เกิดจากสาเหตุที่สำคัญ เช่น การสำส่อนทางเพศ การใช้ เข็มฉีดยาร่วมกัน การถ่ายเทเลือดที่ขาดความระมัดระวัง ปัจจุบันยังไม่มียารักษาโรคเอดส์ ผู้ป่วยจะต้องเสียชีวิตทุกราย ประเทศไทยต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์ ซึ่งเป็นบุคคลที่สังคมรังเกียจ

ผู้ป่วยโรคเอดส์พบมากที่สุดในกลุ่มวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 30-44 ปี โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ปัญหาโรคเอดส์เป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมไทย เนื่องจากมีผู้ป่วยจำนวนมาก และผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน ทำให้ประเทศชาติสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่จะช่วยพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังต้องรับภาระดูแลผู้ป่วยเหล่านี้ ทำให้สูญเสียงบประมาณในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยกลุ่มเสี่ยงทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่สำคัญได้แก่ กลุ่มเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ เช่น กลุ่มที่สำส่อนทางเพศ กลุ่มติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น กลุ่มที่เป็นทารกติดเชื้อมารดา และกลุ่มที่รับเลือดจากบุคคลอื่น โดยผลกระทบของปัญหานี้ส่งผล ต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้

1. ระมัดระวังการมีเพศสัมพันธ์ ป้องกันและหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นโรคเอดส์
2. ไม่เสพยาเสพติด โดยเฉพาะยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น
3. ระมัดระวังอันตรายจากการติดเชื้อโรคเอดส์โดยทางเลือก เช่น การใช้ใบมีดโกนร่วมกัน ในการตัดผม การถ่ายเลือด เป็นต้น
4. ควบคุมแหล่งท่องเที่ยวของไทย โดยวางมาตรการป้องกันเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศ
5. ให้การศึกษาแก่เยาวชนให้เกิดความตระหนักในปัญหาโรคเอดส์ เพื่อให้รู้จักป้องกันตนเองจากโรคนี้

7. ปัญหาฉ้อราษฎร์บังหลวง

ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่อยู่ในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน และนับวันยิ่งรุนแรงมากยิ่งขึ้น ปัญหาคอร์รัปชันทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียงบประมาณที่ต้องนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติเป็นเวลายาวนาน เช่น การทุจริตของข้าราชการบางคนในการจัดซื้อวัสดุเพื่อนำมาสร้างถนน ทำให้ได้วัสดุที่ไม่มีคุณภาพแต่ราคาสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงเพราะประชาชนต้องใช้ถนนในการสัญจร หากถนนไม่ดี ชำรุด หรือทรุดตัวก็จะทำให้ประชาชนเดือดร้อนเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้

สาเหตุ เช่น ค่านิยมในเรื่องการยกย่องอำนาจ รักพวกพ้อง หรือเรื่องรายได้ของข้าราชการที่ค่อนข้างน้อย ความบกพร่องของผู้บังคับบัญชา เป็นต้น จากปัญหานี้ย่อมก่อให้เกิดผลในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงของประเทศชาติ ทำลายความมั่นคงของชาติ ทำลายขวัญและกำลังใจของข้าราชการที่ดี และที่สำคัญคือการทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศชาติต้องเสียผลประโยชน์ไปด้วย

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้

1. ปลุกฝังค่านิยมที่ดีให้กับเยาวชนในสังคม โดยผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีและปลุกฝังเยาวชนให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วมเป็นสำคัญ
2. ภาครัฐควรรณรงค์ให้คนในสังคมรังเกียจการทุจริต เน้นความซื่อสัตย์ และความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของตนเอง
3. กฎหมายไทย ควรมีบทลงโทษทางสังคมต่อผู้ที่กระทำการทุจริตอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้มีการใช้ช่องโหว่ทางกฎหมายในการช่วยเหลือพวกพ้องให้พ้นผิด

4. คนในสังคมจะต้องให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและจัดการทุจริต เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นต้น

5. สื่อมวลชนต้องให้ความสนใจในการติดตามการดำเนินงานของรัฐ และเปิดโปงปัญหาที่เกิดขึ้นให้สังคมได้รับรู้ เพื่อให้ประชาชนทราบว่าปัญหานี้เป็นอันตรายต่อสังคมมากเพียงใด

8. ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันประเทศไทยต้องประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ซึ่งปัญหาที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1.ป่าไม้ ประเทศไทยได้รับการกระทบอย่างมากเนื่องมาจากการตัดไม้ทำลายป่า เช่น ปัญหาอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่สูงขึ้น หรือ นิยมเรียกกันว่า “ปัญหาโลกร้อน” ปัญหาอุทกภัยที่ปรากฏอยู่เป็นประจำ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากไม่มีป่าไม้คอยให้ความชุ่มชื้นและคอยซับน้ำฝน

2.ดิน การทำลายป่าทำให้ดินพังทลายเพราะเกิดจากการกัดเซาะของน้ำอย่างรวดเร็ว เกิดสภาพของดินเค็ม บางแห่งดินเป็นกรดใช้เพาะปลูกไม่ได้ โดยเฉพาะในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีดินพังทลาย และพื้นดินกลายเป็นดินเค็ม เนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่า และการทำเกลือสินเธาว์ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาสำคัญของชาติ และมีผลกระทบต่อเกษตรกรโดยตรง

3.แหล่งน้ำ ประเทศไทยมีแม่น้ำลำคลองเป็นจำนวนมาก โดยในสมัยก่อนจะใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่ง และใช้เป็นน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค แต่ปัจจุบันแม่น้ำลำคลองจำนวนมากได้กลายเป็นแหล่งระบายน้ำเสียทั้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและบ้านเรือนประชาชน ทำให้น้ำเกิดเน่าเสียไม่สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้อีกต่อไป ซึ่งสภาพของแหล่งน้ำมีลักษณะเช่นนี้มักเกิดขึ้นในเขตที่ตั้งแหล่งอุตสาหกรรมและเมือง ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ

4.มลพิษในอากาศ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้ไม่สมบูรณ์ของรถยนต์และกระบวนการเผาไหม้จากอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากการเผาซากพืชหรือวัชพืชของเกษตรกร การเผาทำลายขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกวิธี ซึ่งปัญหานี้มักจะปรากฏในเขตเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ปทุมธานี เชียงใหม่

แนวทางแก้ไขปัญหา ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. สร้างจิตสำนึกให้สมาชิกของสังคมตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและภัยอันเกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
2. ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยโดยคำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การคำนึงความสูญเสียของทรัพยากรธรรมชาติที่จำนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
3. วางนโยบายป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การออกกฎหมายลงโทษผู้ที่ตัดไม้ทำลายป่าอย่างเข้มงวด กำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมกำจัดวัสดุของเสียจากโรงงานโดยไม่ให้เกิดมลภาวะ
4. สนับสนุนและรณรงค์ให้เกษตรกรไถกลบเศษวัชพืชหรือซากพืชแทนการเผาทำลาย

9. ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม

ปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างรุนแรง เด็กและเยาวชนไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม มองว่าวัตถุมิมีความสำคัญมากกว่าจิตใจ สำนึกในความถูกต้อง ความดีลดน้อยลง ซึ่งจะสังเกตได้จากปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ได้เพิ่มจากอดีตเป็นจำนวนมาก มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในทางที่ผิด เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรปัญหาการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ และนำไปสู่ปัญหาการทำแท้งในที่สุด สำหรับในส่วนของการเมืองนักการเมือง ได้มีการกระทำทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างมากมาย มีการเล่นพรรคเล่นพวกเพื่อประโยชน์ให้แก่กลุ่มของตนเอง ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจากสาเหตุเช่นปัญหาของเด็กเกิดจากปัญหาครอบครัวทำให้เด็กและเยาวชนขาดความอบอุ่น ปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทำให้คนในสังคมต้องดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ในการยังชีพโดยไม่คำนึงถึงว่าวิธีการนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่รวม ทั้งอาจเกิดจากการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนที่เด็กและเยาวชนอาจจะรับพฤติกรรมบางอย่างมาเลียนแบบโดยขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุสำคัญ คือ การปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนาของเด็กและเยาวชนซึ่งในปัจจุบันนี้เด็กและเยาวชนมักจะไม่นิยมไปวัดเพื่อทำบุญทำทานฟังเทศน์ ฟังธรรมแต่กลับใช้เวลาว่างไปกับการเที่ยวในห้างสรรพสินค้าแทน ทำให้ไม่ได้รับการปลูกฝังในด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างเพียงพอ

แนวทางการแก้ไขปัญหา ปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีแนวทางการแก้ไขดังนี้

1. สถาบันครอบครัวต้องให้ความสำคัญให้ความรักความอบอุ่นและปลูกฝังค่านิยมที่งามให้แก่สมาชิก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนให้เห็นตัวอย่างของบิดามารดาที่ปฏิบัติต่อกันอย่างอบอุ่น
2. สร้างค่านิยมให้สมาชิกของสังคมมีความรักและห่วงแหน ในประโยชน์ของสังคมมากกว่าประโยชน์ ของตนเองหรือพวกพ้อง
3. เด็กและเยาวชนต้องใช้วิจารณญาณ ในการรับข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทุกครั้ง
4. ชักจูงให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เช่นไปวัดเพื่อทำบุญฟังเทศน์ฟังธรรมแล้วนำมาปฏิบัติ
5. รัฐจะต้องส่งเสริมเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม อย่างจริงจังและเร่งด่วนเช่นการจัดตั้งหรือสนับสนุนหน่วยงานด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่นักการเมืองและข้าราชการต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี
6. สถานศึกษาต้องส่งเสริมการปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้และคุณธรรมโดยการกำหนดเรื่องคุณธรรมในหลักสูตรการเรียนการสอนและนำนักเรียนนักศึกษาออกไปปฏิบัติจริงในทุกสถานะเช่นนำไปเข้าค่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเข้าไปศึกษาเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

คำถามกรอบที่ 6

ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายในปัจจุบัน มีสาเหตุพื้นฐานมาจากอะไร

ตอบคำถามกรอบที่ 6

ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายในปัจจุบันมีสาเหตุพื้นฐานมาจาก
ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม จริยธรรม

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. สิ่งบ่งชี้ปัญหาสังคมคือข้อใด
 - ก. นักวิชาการเห็นว่าเป็นปัญหาควรแก้ไข
 - ข. สถานการณ์ใดก็ตามที่เป็นปัญหาทำให้แต่ละบุคคลเดือดร้อน
 - ค. คนจำนวนมากในสังคมเห็นพ้องกันว่าเป็นปัญหาสังคม
 - ง. รัฐบาลระบุว่าเป็นปัญหากำหนดไว้ในแผนพัฒนาประเทศ
2. ข้อใด ไม่ใช่ องค์ประกอบของปัญหาสังคม
 - ก. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนส่วนใหญ่
 - ข. คนส่วนใหญ่รู้สึกว่าได้รับผลกระทบ
 - ค. เป็นสิ่งที่สามารถร่วมกันแก้ไขได้
 - ง. คนในสังคมรับรู้และต้องการแก้ไข
3. ปัญหาข้อใดเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม
 - ก. ปัญหาภาวะทุโภชนาการ
 - ข. ปัญหาอาชญากรรม
 - ค. ปัญหาความยากจน
 - ง. ปัญหาคนชนบทย้ายถิ่น
4. ปัญหาสังคมในข้อใดไม่ได้เกิดจากค่านิยม
 - ก. ชุมชนแออัด
 - ข. สิ่งเสพติด
 - ค. การฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ง. สิ่งแวดล้อม
5. ปัญหาความยากจนขึ้นอยู่กับมาตรฐานสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละสังคม หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ทุกสังคมมีปัญหาความยากจนที่ไม่เหมือนกัน
 - ข. สังคมที่มั่งคั่งมีปัญหาความยากจนน้อย
 - ค. สังคมที่เป็นรัฐสวัสดิการจะไม่มีปัญหาความยากจน
 - ง. สังคมที่มีมาตรฐานความเป็นอยู่สูงจะมีปัญหาความยากจนมาก
6. สภาวะเรือนกระจกโลกเกิดจากสารใดมากที่สุด
 - ก. สารตะกั่ว
 - ข. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์
 - ค. ก๊าซคลอโรฟลูออโรคาร์บอน
 - ง. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

7. ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุของการเกิดปฏิกิริยาเรือนกระจก
 - ก. การที่มีสารพิษตกค้าง ถูกชะล้างเมื่อมีฝนตก
 - ข. การที่อุณหภูมิของโลกสูงขึ้นเนื่องจากฝุ่นควัน
 - ค. การเผาไหม้ถ่านหินของโรงงานอุตสาหกรรม
 - ง. การเผาไหม้ของเชื้อเพลิงทำให้เกิดคาร์บอนไดออกไซด์
8. ปัญหาสังคมไทยโดยรวมจะส่งผลกระทบต่อข้อใดมากที่สุด
 - ก. คุณภาพของเยาวชนทางร่างกายและจิตใจ
 - ข. คุณภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพ
 - ค. คุณภาพของระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - ง. คุณภาพของประชากรโดยเฉพาะในวัยแรงงาน
9. ปัญหาสังคมไทยข้อใดเป็นผลกระทบน้อยที่สุดจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
 - ก. ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ข. ปัญหาอพยพเข้าสู่เมืองของชาวนบพ
 - ค. ปัญหาความย่อหย่อนทางศีลธรรมจรรยา
 - ง. ปัญหาการแข่งขันเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง
10. เพราะเหตุใดจึงไม่สามารถแก้ปัญหาโสเภณีและปัญหายาเสพติดได้
 - ก. บุคคลบางกลุ่มต้องการรักษาผลประโยชน์ของตนเองได้
 - ข. เป็นปัญหาที่เกิดสะสมต่อเนื่องมานานแล้ว
 - ค. สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี
 - ง. เป็นสภาพการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนจำนวนน้อย

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ปัญหาสังคมและแนวทางแก้ไขปัญหา

1. ค
2. ก
3. ข
4. ก
5. ก
6. ง
7. ก
8. ง
9. ก
10. ก

เอกสารอ้างอิง

กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด,

ชัย ลาภเพิ่มทวี. **หัวใจสังคม มัธยมปลาย.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.2561.

ธวัช ทนโตภาส และคณะ. **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช (วพ),

ปิง เจริญศิริวัฒน์. **คลังข้อสอบสังคมศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงเรียนกวดวิชาอาจารย์ปิง.2559.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). **คู่มือครูหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6.**

สำนักพิมพ์บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)จำกัด,2559.

<https://docs.google.com>

<http://work-m4.blogspot.com>

แบบทดสอบก่อนเรียน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. สิ่งบ่งชี้ปัญหาสังคมคือข้อใด
 - ก. นักวิชาการเห็นว่าเป็นปัญหาควรแก้ไข
 - ข. สถานการณ์ใดก็ตามที่เป็นปัญหาทำให้แต่ละบุคคลเดือดร้อน
 - ค. คนจำนวนมากในสังคมเห็นพ้องกันว่าเป็นปัญหาสังคม
 - ง. รัฐบาลระบุว่าเป็นปัญหากำหนดไว้ในแผนพัฒนาประเทศ
2. ข้อใด ไม่ใช่ องค์ประกอบของปัญหาสังคม
 - ก. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนส่วนใหญ่
 - ข. คนส่วนใหญ่รู้สึกว่าได้รับผลกระทบ
 - ค. เป็นสิ่งที่สามารถร่วมกันแก้ไขได้
 - ง. คนในสังคมรับรู้และต้องการแก้ไข
3. ปัญหาข้อใดเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม
 - ก. ปัญหาภาวะทุโภชนาการ
 - ข. ปัญหาอาชญากรรม
 - ค. ปัญหาความยากจน
 - ง. ปัญหาคนชนบทย้ายถิ่น
4. ปัญหาสังคมในข้อใดไม่ได้เกิดจากค่านิยม
 - ก. ชุมชนแออัด
 - ข. สิ่งเสพติด
 - ค. การฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ง. สิ่งแวดล้อม
5. ปัญหาความยากจนขึ้นอยู่กับมาตรฐานสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละสังคม หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ทุกสังคมมีปัญหาความยากจนที่ไม่เหมือนกัน
 - ข. สังคมที่มั่งคั่งมีปัญหาความยากจนน้อย
 - ค. สังคมที่เป็นรัฐสวัสดิการจะไม่มีปัญหาความยากจน
 - ง. สังคมที่มีมาตรฐานความเป็นอยู่สูงจะมีปัญหาความยากจนมาก
6. สภาวะเรือนกระจกโลกเกิดจากสารใดมากที่สุด
 - ก. สารตะกั่ว
 - ข. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์
 - ค. ก๊าซคลอโรฟลูออโรคาร์บอน
 - ง. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

7. ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุของการเกิดปฏิกิริยาเรือนกระจก
 - ก. การที่มีสารพิษตกค้าง ถูกชะล้างเมื่อมีฝนตก
 - ข. การที่อุณหภูมิของโลกสูงขึ้นเนื่องจากฝุ่นควัน
 - ค. การเผาไหม้ถ่านหินของโรงงานอุตสาหกรรม
 - ง. การเผาไหม้ของเชื้อเพลิงทำให้เกิดคาร์บอนไดออกไซด์
8. ปัญหาสังคมไทยโดยรวมจะส่งผลกระทบถึงข้อใดมากที่สุด
 - ก. คุณภาพของเยาวชนทางร่างกายและจิตใจ
 - ข. คุณภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพ
 - ค. คุณภาพของระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - ง. คุณภาพของประชากรโดยเฉพาะในวัยแรงงาน
9. ปัญหาสังคมไทยข้อใดเป็นผลกระทบน้อยที่สุดจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
 - ก. ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ข. ปัญหาอพยพเข้าสู่เมืองของชาวชนบท
 - ค. ปัญหาความย่อหย่อนทางศีลธรรมจรรยา
 - ง. ปัญหาการแข่งขันเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง
10. เพราะเหตุใดจึงไม่สามารถแก้ปัญหาโสเภณีและปัญหายาเสพติดได้
 - ก. บุคคลบางกลุ่มต้องการรักษาผลประโยชน์ของตนเองได้
 - ข. เป็นปัญหาที่เกิดสะสมต่อเนื่องมานานแล้ว
 - ค. สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี
 - ง. เป็นสภาพการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนจำนวนน้อย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ปัญหาสังคมและแนวทางแก้ไขปัญหา

1. ค
2. ก
3. ข
4. ก
5. ก
6. ง
7. ก
8. ง
9. ก
10. ก

กรอบที่ 1

เรื่อง ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

พจนานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หมายถึง การปรับเปลี่ยนการจัดระเบียบองค์การทางสังคม ทางด้านสถาบัน หรือแบบแผนของบทบาททางสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเป็นไปได้ในทางก้าวหน้าหรือถดถอย เป็นไปได้อย่างถาวรหรือชั่วคราว โดยการวางแผนหรือเป็นไปโดยธรรมชาติ หรืออาจจะเป็นประโยชน์หรือให้โทษ

สุรชัย หวันแก้ว กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ การที่ระบบสังคม กระบวนการแบบอย่าง หรือรูปแบบทางสังคม เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี ระบบครอบครัว ระบบการปกครอง ได้เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้อาจเป็นไปได้ในทางก้าวหน้าหรือถดถอย เป็นไปอย่างถาวรหรือชั่วคราว โดยการวางแผนหรือการให้เป็นไปเอง และที่เป็นประโยชน์หรือให้โทษก็ได้ทั้งสิ้น

พัทยา สายหู ชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงของระบบความสัมพันธ์ของคนที่อยู่ด้วยกัน อันเป็นผลมาจากระเบียบที่กำหนดการกระทำและความสัมพันธ์ของคน เช่น สิทธิหน้าที่ ขนบธรรมเนียมประเพณี บทบาทและสถานภาพที่มีการเปลี่ยนแปลง

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ การเปลี่ยนแปลงองค์การทางสังคม 4 ประการ ได้แก่ ขนาดขององค์การสังคม ประเภทขององค์การสังคม ลักษณะขององค์การทางสังคม รวมทั้งสถานภาพและบทบาท

นิเทศ ดินณะกุล อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโครงสร้างและหน้าที่ของสังคม

สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบความสัมพันธ์ขององค์การทางสังคม โดยให้ความสำคัญกับขนาดขององค์การสังคม ประเภทขององค์การสังคมลักษณะขององค์การสังคม รวมทั้งสถานภาพและบทบาท

ที่มา

ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2549), หน้า 219.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์, สังคมและวัฒนธรรม (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 155-156.

คำถามกรอบที่ 1

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หมายถึง

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงของระบบความสัมพันธ์ขององค์การทางสังคม

กรอบที่ 2

เรื่อง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. ปัจจัยภายใน

- 1) ปัจจัยทางธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติอาจเกิดขึ้นจากธรรมชาติที่อยู่ในสภาพปกติ เช่น ความสมบูรณ์ของธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากความผิดปกติจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหว ความแห้งแล้ง
- 2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการผลิตแบบดั้งเดิมในยุคเกษตรกรรมไปสู่การผลิตแบบอุตสาหกรรม
- 3) ปัจจัยทางสังคม สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดจากการเพิ่มขึ้นและลดลงของประชากร ความขัดแย้ง การแข่งขัน การร่วมมือ ตลอดจนรูปแบบของความเข้มแข็ง หรือความอ่อนแอของพลเมือง
- 4) ปัจจัยทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นสิ่งสะท้อนความเจริญก้าวหน้าของชาติ ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ ศาสนา ความเชื่อ อุดมการณ์ โดยเฉพาะเทคโนโลยีมีการค้นพบและการประดิษฐ์จนเกิดเป็นนวัตกรรมขึ้นในสังคม

2. ปัจจัยภายนอก

- 1) สถานการณ์ปกติ เมื่อสังคมมีสถานการณ์ปกติย่อมมีการติดต่อระหว่างสังคมหลากหลายประเภท เช่น การเผยแผ่ศาสนา การศึกษาอบรม การค้าขาย
- 2) สถานการณ์ไม่ปกติ เมื่อสังคมเกิดการกระทบกระทั่งระหว่างกันไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้ง ทางชายแดนระหว่างสองประเทศ ความไม่สงบระหว่างประเทศ

รูปแบบการเปลี่ยนแปลงของสังคม

1. การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเปลี่ยนแปลงแบบไม่มีแบบแผน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่คนไม่มีส่วนหรือมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงน้อย ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมัยโบราณที่คนยังไม่มีความรู้ทางวัตถุ เช่น การเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง พืช สัตว์ หรือการเปลี่ยนแปลงในสังคม เช่น การเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ การเกิดโรคระบาด การเกิดภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำ รวมทั้งการเพิ่มขึ้นและลดลงของประชากร

ภาพเหตุการณ์ประชาชนกำลังวิ่งหนีคลื่นสึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ที่
จังหวัดภูเก็ต

ที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki>

2. การเปลี่ยนแปลงแบบวางแผน เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีคนจงใจทำให้เกิดขึ้น โดยมีการกำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในทางที่ต้องการ และกำหนดเวลาเป็นระยะสั้น ระยะยาว เช่น 3 ปี 5 ปี 10 ปี มีการกำหนดสิ่งที่ต้องการจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งมีทั้งคนและสิ่งแวดล้อม กำหนดวิธีการดำเนินการและสถานที่ที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า การเปลี่ยนแปลงแบบกำหนดทิศทางหรือแบบนำทาง ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ในยุคปัจจุบัน

คำถามกรอบที่ 2

การเกิดคลื่นสึนามิ เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากอะไร

การเกิดคลื่นสึนามิ เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ

กรอบที่ 3

เรื่อง อุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

อุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอาจไม่ได้รับการยอมรับเสมอไป การเปลี่ยนแปลงบางอย่างอาจได้รับการยอมรับเพียงบางส่วน หรือบางอย่างอาจไม่ได้รับการยอมรับเลย ซึ่งอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอาจสรุปได้ดังนี้

1. การเห็นประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงจะได้รับการยอมรับ หากสมาชิกในสังคมไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงนั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกิดขึ้นจากการทดลอง เช่น การสื่อสารดาวเทียม เป็นต้น แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถนำมาทดลองได้ เช่น ภูตผีปีศาจ วิญญาณ เป็นต้น สังคมจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงเมื่อสิ่งต่างๆ เหล่านั้นแสดงให้เห็นถึงคุณประโยชน์ที่มีต่อสังคม

2. ความสอดคล้องกับวัฒนธรรมเดิม

สังคมจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมเดิมหรือช่วยให้สังคมพัฒนาดีขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิมของสังคม ซึ่งสังคมจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ถ้าสิ่งนั้นสอดคล้องกับการปฏิบัติเดิมของตน และมีการพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้

3. กลุ่มรักษาผลประโยชน์

กลุ่มที่รักษาผลประโยชน์จะคัดค้านการเปลี่ยนแปลงถ้าพบว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้เสียผลประโยชน์ของกลุ่ม แต่ในทางตรงกันข้าม กลุ่มจะให้การสนับสนุนถ้าพบว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม

4. ตัวแทนการเปลี่ยนแปลง

ตัวแทนการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลหรือมีอำนาจจะประสบผลสำเร็จมากกว่าตัวแทนที่ไม่มีใครรู้จักและหากตัวแทนการเปลี่ยนแปลงมีความเข้าใจและรู้จักวัฒนธรรมที่ตนเข้าไปทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมใหม่และวัฒนธรรมเดิม จะทำให้การเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นเป็นไปตามความคาดหวัง

คำถามกรอบที่ 3

นักเรียนเห็นหรือไม่ที่รับวัฒนธรรมชาติตะวันตกเข้ามาใช้ในประเทศไทย
เห็นด้วย เช่น ไม่เห็นด้วย เช่น

กรอบที่ 4

เรื่อง ค่านิยมของสังคมไทย

ค่านิยมของสังคมไทย

ค่านิยม (Value) ของสังคมไทย หมายถึง สิ่งที่น่าสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนา จะเป็นหรือ กลักลับกลายมาเป็น มีความสุขที่ได้เห็นได้ฟังได้เป็นเจ้าของค่านิยมในสังคมจึงเป็น "วิถีของการจัดรูปความ ประพฤติ" ที่มีความหมายต่อบุคคล เป็นแบบฉบับของความเป็นแบบฉบับของความคิดที่มีคุณค่าสำหรับยึดถือ ในการปฏิบัติตัวของคนในสังคม

ความหมายของค่านิยม

คำว่า ค่านิยม นั้น มีท่านผู้รู้หลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ซึ่งพอสรุปได้ว่า

ค่านิยม เป็นแนวความคิด ความเชื่อ เป็นอุดมการณ์ เป็นความต้องการของกลุ่มคนในสังคม ซึ่งยอมรับว่า เป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่าควรแก่การนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นกรอบของการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์สุข ของตนเองและส่วนรวม ทั้งนี้ อยู่ในดุลยพินิจของตนเอง เพราะจะมีค่านิยมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ควบคู่กันไปแต่ละสังคม เพราะค่านิยมของแต่ละสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ เป็นมรดกทางความคิดของคนไทย และเป็นพื้นฐานของการเกิดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอีกด้วย

ลักษณะของค่านิยม

ลักษณะของค่านิยม พอสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม
2. สมาชิกในสังคมยึดถือมานาน
3. ค่านิยมที่ยึดถือกันเป็นความต้องการของคนในสังคม
4. สมาชิกในกลุ่มให้การยอมรับ

ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นรูปแบบความต้องการของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ๆ ที่มีเป้าหมาย มีการยึดถือของ สมาชิกในกลุ่มนั้น โดยส่งผลให้เกิดการตัดสินใจของคนในสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติสืบทอดเป็นวัฒนธรรม ว่าเป็นสิ่งที่น่ากระทำและน่ายกย่อง

<http://e-learning.e-tech.ac.th/learninghtml/s1301/uni06.html>

คำถามกรอบที่ 4

ค่านิยม หมายถึง

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่ดี ๆ มีคุณค่า สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

กรอบที่ 5

เรื่อง ความหมายของปัญหาสังคม

ความหมายของปัญหาสังคม

ปัญหาสังคม หมายถึง สภาวะการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งมากพอสมควร และมีความรู้สึกว่าจะแก้ไขในรูปการกระทำร่วมกัน เพื่อให้ปัญหานั้นบรรเทาเบาบางลงหรือทำให้ดีขึ้น

สาเหตุของปัญหาทางสังคม

สภาวะการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งมากพอสมควรและมีความรู้สึกว่าจะแก้ไขในรูปการกระทำร่วมกัน เพื่อบรรเทาเบาบางลงหรือทำให้ดีขึ้น หรือเรียกว่า ปัญหาทางสังคม นั้น อาจเกิดขึ้นจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง เปลี่ยนจากครอบครัวขยายใหญ่กลายเป็นครอบครัวเดี่ยว จากการประกอบอาชีพเกษตรเปลี่ยนเป็นประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม

2. สิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม เช่นเยาวชนมีพฤติกรรมการพูดภาษาไทยคำฝรั่งคำ หรือมีพฤติกรรมการใส่เสื้อสายเดี่ยว และแสดงพฤติกรรมไม่สุภาพในที่สาธารณะ

3. การจัดระเบียบสังคมที่ไม่มีประสิทธิภาพ สาเหตุที่มีการจัดกลุ่มของสังคมอย่างมีระบบหรือที่เรียกว่า การจัดระเบียบสังคม เนื่องจากคนในสังคมมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น พื้นฐานทางครอบครัว การศึกษา อาชีพ ศาสนา เชื้อชาติ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดระเบียบสังคมเพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่ถ้าในสังคมที่ขาดการจัดระเบียบสังคมอย่างจริงจัง ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาทางสังคมขึ้น เช่น เจ้าหน้าที่ไม่เข้มงวด ปลอมปละละเลยให้มีแหล่งอบายมุข สถานบันเทิงเรีงมย์ต่าง ๆ หรือมีการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

คำถามกรอบที่ 5

ปัญหาสังคม หมายถึง

ปัญหาสังคม หมายถึง สภาวะการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งมากพอสมควรและมีความรู้สึกว่าจะแก้ไขในรูปการกระทำร่วมกัน

กรอบที่ 6

เรื่อง ปัญหาที่สำคัญของสังคมไทย

1. ปัญหาประชากร

ปัจจุบันสังคมไทยได้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชากรหลากหลายปัญหา โดยสาเหตุของปัญหาประชากรของไทย

สาเหตุ

1. ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เช่น เด็กแรกเกิดมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ เด็กขาดความอบอุ่น เนื่องมาจากการที่พ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู เด็กขาดโอกาสทางการศึกษา เด็กและเยาวชนปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เช่น ทะเลาะวิวาท ดื่มเครื่องดื่มเมา เที่ยวสถานบันเทิง
2. ปัญหาเกี่ยวกับผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ปัญหาหนี้สิน การติดอบายมุข และสิ่งเสพติด
3. ปัญหาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เกิดปัญหาสุขภาพขาดการออกกำลังกาย สุขภาพไม่แข็งแรง
4. ปัญหาเกี่ยวกับผู้พิการ ปัจจุบันผู้พิการจำนวนมากยังขาดสาธารณูปโภคที่เหมาะสม แลเพียงพอขาดโอกาสและความเสมอภาคในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็กให้มากขึ้น ส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษาตามความสามารถของตนเองและความพร้อมของครอบครัว และส่งเสริมให้สตรีมีครรภ์ดูแลสุขภาพตนเองและลูกในครรภ์ให้มากขึ้น

ครอบครัวอบอุ่นให้ความรัก ให้การศึกษา

2. ปลุกฝังค่านิยมความพอเพียงให้เกิดขึ้นกับประชากรไทย โดยเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็กเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเพียงพอ ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อไม่ให้ข้องเกี่ยวกับอบายมุขและสิ่งเสพติดต่าง ๆ
3. รัฐจะต้องดำเนินการจัดหาแหล่งการเรียนรู้ให้ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง จัดกิจกรรมต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุให้มากขึ้น ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่แข็งแรง

2. ปัญหาความยากจน

สาเหตุ

ปัญหาความยากจนในสังคมเป็นปัญหาที่ปรากฏอย่างกว้างขวางทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบทจะประสบปัญหาความยากจนกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจจะมีสาเหตุจากหลายปัจจัย เช่น การมีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การได้รับการศึกษาน้อยทำให้ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ในระดับที่สูง ขาดที่ดินทำกินของเกษตรกร ทำให้ไม่มีที่ดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูกจึงต้องเสียค่าเช่าที่ดินเพื่อใช้ในการเพาะปลูกให้กับบุคคลอื่น หรือจากภัยธรรมชาติที่อาจสร้างความเสียหายแก่ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ส่งผลให้เป็นภาระแก่รัฐบาลและสังคม ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือรวมทั้งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง

แนวทางแก้ปัญหา

1. ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาทั้งด้านวิชาการและความรู้ด้านทักษะวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถใช้ความรู้นั้นในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง
2. ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในด้านการประกอบอาชีพ เช่น จัดหาเงินทุนให้แก่เกษตรกรได้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ จัดการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินอย่างทั่วถึง จัดระบบชลประทาน เพื่อจัดสรรน้ำใช้เพื่อการเกษตร จัดหาตลาดและประกันราคาพืชผลทางการเกษตร ส่งเสริมการจัดตั้งระบบสหกรณ์ เป็นต้น
3. จัดให้มีการบริการด้านประกันความมั่นคงทางสังคมให้มากขึ้น ทั้งด้านการประกันสังคม และการสังคมสงเคราะห์
4. ปรับปรุงการภาษีอากรให้เหมาะสม เพื่อให้รัฐสามารถนำเงินภาษีจากผู้มีรายได้สูงมาช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อย
5. พัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมและการบริการ รวมทั้งกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาค เพื่อสร้างงานและรายได้แก่ประชาชนการจัดระบบชลประทานเพื่อจัดสรรน้ำให้เกษตรกรได้ใช้น้ำอย่างทั่วถึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยลดปัญหาความยากจนในสังคมได้

3. ปัญหาครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด เพราะถือเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมเป็นสถาบันแรกของมนุษย์ ซึ่งในสังคมไทยถือว่าปัญหาครอบครัวเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่ง

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ส่งเสริมความสัมพันธ์ของสถาบันครอบครัวให้มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น เช่น จัดกิจกรรมในครอบครัว ส่งเสริมให้ครอบครัวเข้มแข็ง
2. สมาชิกในครอบครัวทุกคนต้องให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ และเอื้ออาทรต่อกัน
3. รัฐต้องตรวจตรา ควบคุม ดูแล และบังคับให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับร้านอินเทอร์เน็ตร้านเกมออนไลน์อย่างเข้มงวดและจริงจัง

การสอนหนังสือ สอนการบ้าน ถือเป็นการทำกิจกรรมในครอบครัวที่ช่วยให้ครอบครัวอบอุ่น

4. สาเหตุปัญหาอาชญากรรม

อาชญากรรมเป็นการกระทำผิดทางอาญา เช่น ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ ซึ่งผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด อาชญากรรมเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย เนื่องจากในปัจจุบันสังคมไทยต้องประสบกับปัญหาอาชญากรรมที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งการทำร้ายร่างกาย การปล้นทรัพย์ การชิงทรัพย์ การโจรกรรมรถจักรยานยนต์ รถยนต์ การลักทรัพย์ในเคหสถาน การกระทำผิดทางเพศ และอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องมาจากยาเสพติด สาเหตุสำคัญของปัญหาอาชญากรรมได้แก่ ความแตกแยกในครอบครัว การว่างงาน การขาดคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม การให้ความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทองจนทำให้ตัดสนใจต่ออาชญากรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้น ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยหลายประการ เช่น รัฐต้องเสียงบประมาณเป็นค่าใช้จ่าย ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ เสียเวลาในการป้องกันและปราบปราม และเป็นสาเหตุทำให้ประเทศชาติมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. พัฒนาจิตใจของสมาชิกในสังคมให้มีคุณธรรม รู้จักบาปบุญคุณโทษ ไม่เบียดเบียนหรือประทุษร้ายต่อผู้อื่น เช่น ปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กโดยการจัดกิจกรรมฟังพระธรรมเทศนาสัปดาห์ละ 1 วัน
2. สร้างเสริมมาตรการป้องกันปัญหาอาชญากรรม เช่น มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างเพียงพอและปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่
3. สร้างเสริมมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาชญากรรม โดยปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรมให้เหมาะสมแก่สังคมไทยในปัจจุบัน

5. ปัญหายาเสพติด

ยาเสพติดเป็นสารที่บุคคลเสพสุร่างกายด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ได้แก่ กิน สูบ ฉีด ดม ทำให้เกิดพิษเรื้อรังต่อผู้เสพ โดยเมื่อเสพเข้าไปในระยะหนึ่งจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ไม่สามารถหยุดเสพได้ และต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ และจะส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ขึ้นมาได้ ซึ่งยาเสพติดที่กำลังระบาดและสร้างปัญหาให้กับสังคมไทย ในปัจจุบันมีหลายชนิด ได้แก่ ยาบ้า ยาอีหรือยาเลิฟ เฮโรอีน ยาเค

สำหรับสาเหตุของการติดยาเสพติดของสมาชิกในสังคมไทยที่ผู้เสพส่วนใหญ่เป็นเยาวชน กลุ่มวัยรุ่น อาจจะมีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่น เพื่อชกขวนหรืออยู่ใกล้กับแหล่งขายยาเสพติด ความอยากรู้อยากเห็น การถูกหลอกลวงให้เสพ ความเชื่ออย่างผิด ๆ การขาดความอบอุ่นทางจิตใจจากครอบครัว ความเจ็บป่วยทางกาย เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวางทั้งด้านสุขภาพของผู้เสพ ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทั้งภาครัฐและตัวผู้เสพ ประชาชาติขาดความมั่นคง และอาจนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมได้

แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติด

1. บิดา มารดาต้องทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตร และให้ความรักความอบอุ่นอย่างใกล้ชิด
2. โรงเรียนจะต้องเอาใจใส่ มีการแนะแนวให้กับนักเรียนอย่างใกล้ชิดให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดประเภทต่าง ๆ
3. สื่อมวลชนต้องไม่เผยแพร่ความประพฤติกที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด
4. เยาวชนต้องมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง มีเหตุผลไตร่ตรอง โดยไม่หลงเชื่อคำชักจูงของผู้อื่น
5. รัฐบาลต้องกำหนดมาตรการลงโทษผู้ค้าสิ่งเสพติดอย่างรัดกุม และจัดบริการบำบัดผู้ติดยาเสพติดอย่างเพียงพอ

6. ปัญหาโรคเอดส์

โรคเอดส์ (AIDS : Acquired Deficiency Syndrome) แพร่มาสู่ประเทศไทยจากประเทศตะวันตก ประเทศไทยได้รับอันตรายจากโรคเอดส์รุนแรงขึ้น โรคเอดส์เกิดจากสาเหตุที่สำคัญ เช่น การสำส่อนทางเพศ การใช้ เข็มฉีดยาร่วมกัน การถ่ายเทเลือดที่ขาดความระมัดระวัง ปัจจุบันยังไม่มียารักษาโรคเอดส์ ผู้ป่วยจะต้องเสียชีวิตทุกราย ประเทศไทยต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์ ซึ่งเป็นบุคคลที่สังคมรังเกียจ

ผู้ป่วยโรคเอดส์พบมากที่สุดในกลุ่มวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 30-44 ปี โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ปัญหาโรคเอดส์เป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมไทย เนื่องจากมีผู้ป่วยจำนวนมาก และผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน ทำให้ประเทศชาติสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่จะช่วยพัฒนาประเทศ อีกทั้งยังต้องรับภาระดูแลผู้ป่วยเหล่านี้ ทำให้สูญเสียงบประมาณในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก โดยกลุ่มเสี่ยงทำให้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่สำคัญได้แก่ กลุ่มเสี่ยงทางเสพสัมพันธ์ เช่น กลุ่มที่สำส่อนทางเพศ กลุ่มติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น กลุ่มที่เป็นทารกติดเชื้อมารดา และกลุ่มที่รับเลือดจากบุคคลอื่น โดยผลกระทบของปัญหานี้ส่งผล ต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้

1. รมัตระวังการมีเพศสัมพันธ์ ป้องกันและหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นโรคเอดส์
2. ไม่เสพยาเสพติด โดยเฉพาะยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น
3. รมัตระวังอันตรายจากการติดเชื้อโรคเอดส์โดยทางเลือก เช่น การใช้ใบมีดโกนร่วมกัน ในการตัดผม การถ่ายเลือด เป็นต้น
4. ควบคุมแหล่งท่องเที่ยวของไทย โดยวางมาตรการป้องกันเกี่ยวกับการขายบริการทางเพศ
5. ให้การศึกษาแก่เยาวชนให้เกิดความตระหนักในปัญหาโรคเอดส์ เพื่อให้รู้จักป้องกันตนเองจากโรคนี้

7. ปัญหาฉ้อราษฎร์บังหลวง

ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่อยู่ในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน และนับวันยิ่งรุนแรงมากยิ่งขึ้น ปัญหาคอร์รัปชันทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียงบประมาณที่ต้องนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติเป็นเวลายาวนาน เช่น การทุจริตของข้าราชการบางคนในการจัดซื้อวัสดุเพื่อนำมาสร้างถนน ทำให้ได้วัสดุที่ไม่มีคุณภาพแต่ราคาสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงเพราะประชาชนต้องใช้ถนนในการสัญจร หากถนนไม่ดี ชำรุด หรือทรุดตัวก็จะทำให้ประชาชนเดือดร้อนเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้

สาเหตุ เช่น ค่านิยมในเรื่องการยกย่องอำนาจ รักพวกพ้อง หรือเรื่องรายได้ของข้าราชการที่ค่อนข้างน้อย ความบกพร่องของผู้บังคับบัญชา เป็นต้น จากปัญหานี้ย่อมก่อให้เกิดผลในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงของประเทศชาติ ทำลายความมั่นคงของชาติ ทำลายขวัญและกำลังใจของข้าราชการที่ดี และที่สำคัญคือการทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศชาติต้องเสียผลประโยชน์ไปด้วย

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้

1. ปลุกฝังค่านิยมที่ดีให้กับเยาวชนในสังคม โดยผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีและปลุกฝังเยาวชนให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วมเป็นสำคัญ
2. ภาครัฐควรรณรงค์ให้คนในสังคมรังเกียจการทุจริต เน้นความซื่อสัตย์ และความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของตนเอง
3. กฎหมายไทย ควรมีบทลงโทษทางสังคมต่อผู้ที่กระทำการทุจริตอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้มีการใช้ช่องโหว่ทางกฎหมายในการช่วยเหลือพวกพ้องให้พ้นผิด

4. คนในสังคมจะต้องให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและจัดการทุจริต เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นต้น

5. สื่อมวลชนต้องให้ความสนใจในการติดตามการดำเนินงานของรัฐ และเปิดโปงปัญหาที่เกิดขึ้นให้สังคมได้รับรู้ เพื่อให้ประชาชนทราบว่าปัญหานี้เป็นอันตรายต่อสังคมมากเพียงใด

8. ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันประเทศไทยต้องประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ซึ่งปัญหาที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1.ป่าไม้ ประเทศไทยได้รับการกระทบอย่างมากเนื่องมาจากการตัดไม้ทำลายป่า เช่น ปัญหาอุทกภัยแล้งของโลกที่สูงขึ้น หรือ นิยมเรียกกันว่า “ปัญหาโลกร้อน” ปัญหาอุทกภัยที่ปรากฏอยู่เป็นประจำ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากไม่มีป่าไม้คอยให้ความชุ่มชื้นและคอยซับน้ำฝน

2.ดิน การทำลายป่าทำให้ดินพังทลายเพราะเกิดจากการกัดเซาะของน้ำอย่างรวดเร็ว เกิดสภาพของดินเค็ม บางแห่งดินเป็นกรดใช้เพาะปลูกไม่ได้ โดยเฉพาะในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีดินพังทลาย และพื้นดินกลายเป็นดินเค็ม เนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่า และการทำเกลือสินเธาว์ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาสำคัญของชาติ และมีผลกระทบต่อเกษตรกรโดยตรง

3.แหล่งน้ำ ประเทศไทยมีแม่น้ำลำคลองเป็นจำนวนมาก โดยในสมัยก่อนจะใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่ง และใช้เป็นน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค แต่ปัจจุบันแม่น้ำลำคลองจำนวนมากได้กลายเป็นแหล่งระบายน้ำเสียทั้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและบ้านเรือนประชาชน ทำให้น้ำเกิดเน่าเสียไม่สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้อีกต่อไป ซึ่งสภาพของแหล่งน้ำมีลักษณะเช่นนี้มักเกิดขึ้นในเขตที่ตั้งแหล่งอุตสาหกรรมและเมือง ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ

4.มลพิษในอากาศ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเผาไหม้ไม่สมบูรณ์ของรถยนต์และกระบวนการเผาไหม้จากอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากการเผาซากพืชหรือวัชพืชของเกษตรกร การเผาทำลายขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกวิธี ซึ่งปัญหานี้มักจะปรากฏในเขตเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ปทุมธานี เชียงใหม่

แนวทางแก้ไขปัญหา ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. สร้างจิตสำนึกให้สมาชิกของสังคมตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและภัยอันเกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
2. ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยโดยคำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การคำนึงความสูญเสียของทรัพยากรธรรมชาติที่จำนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
3. วางนโยบายป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การออกกฎหมายลงโทษผู้ที่ตัดไม้ทำลายป่าอย่างเข้มงวด กำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมกำจัดวัสดุของเสียจากโรงงานโดยไม่ให้เกิดมลภาวะ
4. สนับสนุนและรณรงค์ให้เกษตรกรไถกลบเศษวัชพืชหรือซากพืชแทนการเผาทำลาย

9. ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม

ปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างรุนแรง เด็กและเยาวชนไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม มองว่าวัตถุมิมีความสำคัญมากกว่าจิตใจ สำนึกในความถูกต้อง ความดีลดน้อยลง ซึ่งจะสังเกตได้จากปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ได้เพิ่มจากอดีตเป็นจำนวนมาก มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในทางที่ผิด เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรปัญหาการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ และนำไปสู่ปัญหาการทำแท้งในที่สุด สำหรับในส่วนของการเมืองนักการเมือง ได้มีการกระทำทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงอย่างมากมาย มีการเล่นพรรคเล่นพวกเพื่อประโยชน์ให้แก่กลุ่มของตนเอง ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจากสาเหตุเช่นปัญหาของเด็กเกิดจากปัญหาครอบครัวทำให้เด็กและเยาวชนขาดความอบอุ่น ปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทำให้คนในสังคมต้องดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ในการยังชีพโดยไม่คำนึงถึงว่าวิธีการนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่รวม ทั้งอาจเกิดจากการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนที่เด็กและเยาวชนอาจจะรับพฤติกรรมบางอย่างมาเลียนแบบโดยขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุสำคัญ คือ การปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนาของเด็กและเยาวชนซึ่งในปัจจุบันนี้เด็กและเยาวชนมักจะไม่นิยมไปวัดเพื่อทำบุญทำทานฟังเทศน์ ฟังธรรมแต่กลับใช้เวลาว่างไปกับการเที่ยวในห้างสรรพสินค้าแทน ทำให้ไม่ได้รับการปลูกฝังในด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างเพียงพอ

แนวทางการแก้ไขปัญหา ปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีแนวทางการแก้ไขดังนี้

1. สถาบันครอบครัวต้องให้ความสำคัญให้ความรักความอบอุ่นและปลูกฝังค่านิยมที่งามให้แก่สมาชิก โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนให้เห็นตัวอย่างของบิดามารดาที่ปฏิบัติต่อกันอย่างอบอุ่น
2. สร้างค่านิยมให้สมาชิกของสังคมมีความรักและห่วงใย ในประโยชน์ของสังคมมากกว่าประโยชน์ ของตนเองหรือพวกพ้อง
3. เด็กและเยาวชนต้องใช้วิจารณญาณ ในการรับข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทุกครั้ง
4. ชักจูงให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เช่นไปวัดเพื่อทำบุญฟังเทศน์ฟังธรรมแล้วนำมาปฏิบัติ
5. รัฐจะต้องส่งเสริมเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรม อย่างจริงจังและเร่งด่วนเช่นการจัดตั้งหรือสนับสนุนหน่วยงานด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่นักการเมืองและข้าราชการต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี
6. สถานศึกษาต้องส่งเสริมการปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้และคุณธรรมโดยการกำหนดเรื่องคุณธรรมในหลักสูตรการเรียนการสอนและนำนักเรียนนักศึกษาออกไปปฏิบัติจริงในทุกสถานะเช่นนำไปเข้าค่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเข้าไปศึกษาเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

คำถามกรอบที่ 6

ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายในปัจจุบัน มีสาเหตุพื้นฐานมาจากอะไร

ตอบคำถามกรอบที่ 6

ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายในปัจจุบันมีสาเหตุพื้นฐานมาจาก
ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม จริยธรรม

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. สิ่งบ่งชี้ปัญหาสังคมคือข้อใด
 - ก. นักวิชาการเห็นว่าเป็นปัญหาควรแก้ไข
 - ข. สถานการณ์ใดก็ตามที่เป็นปัญหาทำให้แต่ละบุคคลเดือดร้อน
 - ค. คนจำนวนมากในสังคมเห็นพ้องกันว่าเป็นปัญหาสังคม
 - ง. รัฐบาลระบุว่าเป็นปัญหากำหนดไว้ในแผนพัฒนาประเทศ
2. ข้อใด ไม่ใช่ องค์ประกอบของปัญหาสังคม
 - ก. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนส่วนใหญ่
 - ข. คนส่วนใหญ่รู้สึกว่าได้รับผลกระทบ
 - ค. เป็นสิ่งที่สามารถร่วมกันแก้ไขได้
 - ง. คนในสังคมรับรู้และต้องการแก้ไข
3. ปัญหาข้อใดเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม
 - ก. ปัญหาภาวะทุโภชนาการ
 - ข. ปัญหาอาชญากรรม
 - ค. ปัญหาความยากจน
 - ง. ปัญหาคนชนบทย้ายถิ่น
4. ปัญหาสังคมในข้อใดไม่ได้เกิดจากค่านิยม
 - ก. ชุมชนแออัด
 - ข. สิ่งเสพติด
 - ค. การฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ง. สิ่งแวดล้อม
5. ปัญหาความยากจนขึ้นอยู่กับมาตรฐานสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละสังคม หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ทุกสังคมมีปัญหาความยากจนที่ไม่เหมือนกัน
 - ข. สังคมที่มั่งคั่งมีปัญหาความยากจนน้อย
 - ค. สังคมที่เป็นรัฐสวัสดิการจะไม่มีปัญหาความยากจน
 - ง. สังคมที่มีมาตรฐานความเป็นอยู่สูงจะมีปัญหาความยากจนมาก
6. สภาวะเรือนกระจกโลกเกิดจากสารใดมากที่สุด
 - ก. สารตะกั่ว
 - ข. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์
 - ค. ก๊าซคลอโรฟลูออโรคาร์บอน
 - ง. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

7. ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุของการเกิดปฏิกิริยาเรือนกระจก
 - ก. การที่มีสารพิษตกค้าง ถูกชะล้างเมื่อมีฝนตก
 - ข. การที่อุณหภูมิของโลกสูงขึ้นเนื่องจากฝุ่นควัน
 - ค. การเผาไหม้ถ่านหินของโรงงานอุตสาหกรรม
 - ง. การเผาไหม้ของเชื้อเพลิงทำให้เกิดคาร์บอนไดออกไซด์
8. ปัญหาสังคมไทยโดยรวมจะส่งผลกระทบต่อข้อใดมากที่สุด
 - ก. คุณภาพของเยาวชนทางร่างกายและจิตใจ
 - ข. คุณภาพของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพ
 - ค. คุณภาพของระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - ง. คุณภาพของประชากรโดยเฉพาะในวัยแรงงาน
9. ปัญหาสังคมไทยข้อใดเป็นผลกระทบน้อยที่สุดจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
 - ก. ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ข. ปัญหาอพยพเข้าสู่เมืองของชาวนบพ
 - ค. ปัญหาความย่อหย่อนทางศีลธรรมจรรยา
 - ง. ปัญหาการแข่งขันเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง
10. เพราะเหตุใดจึงไม่สามารถแก้ปัญหาโสเภณีและปัญหายาเสพติดได้
 - ก. บุคคลบางกลุ่มต้องการรักษาผลประโยชน์ของตนเองได้
 - ข. เป็นปัญหาที่เกิดสะสมต่อเนื่องมานานแล้ว
 - ค. สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี
 - ง. เป็นสภาพการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนจำนวนน้อย

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ปัญหาสังคมและแนวทางแก้ไขปัญหา

1. ค
2. ก
3. ข
4. ก
5. ก
6. ง
7. ก
8. ง
9. ก
10. ก

เอกสารอ้างอิง

กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ. **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด,

ชัย ลาภเพิ่มทวี. **หัวใจสังคม มัธยมปลาย.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.2561.

ธวัช ทนโตภาส และคณะ. **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6.** กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช (วพ),

ปิง เจริญศิริวัฒน์. **คลังข้อสอบสังคมศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงเรียนกวดวิชาอาจารย์ปิง.2559.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). **คู่มือครูหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ม.4-6.**

สำนักพิมพ์บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)จำกัด,2559.

<https://docs.google.com>

<http://work-m4.blogspot.com>